

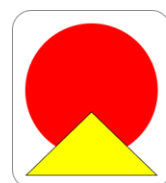
СИСТЕМ РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТРА ЗА ТАЛЕНТЕ СРБИЈЕ

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ
ЧАЧАК

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ
„МИХАИЛО ПУПИН“
ПАНЧЕВО

Regionalni
centar za
talente Niš

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ
ЛОЗНИЦА

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ
ВРАЊЕ

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ
КРАГУЈЕВАЦ

П Р А В И Л Н И К

ТАКМИЧЕЊА ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА, ПО
НАУЧНИМ ДИСЦИПЛИНАМА

ПРЕДГОВОР

У свом раду Центри за таленте откривају и идентификују надарене ученике. Центри талентованим ученицима стварају услове за њихов развој у научној области за коју исказују интересовање, уз помоћ научних радника са: универзитета, САНУ, института, привреде и школа – који раде као предавачи и ментори.

У свету је одавно преовладало мишљење да се даљи прогрес не може остварити без освајања и примене нових знања. Због тога је нужно да се свако друштво брине о онима који активно или потенцијално могу пружити надпросечне резултате у делатностима којима се баве. Резултати које постижу даровити ученици односе се на знање у свим подручјима људске делатности, јер се о развоју друштва може говорити само у целини.

У нашем друштву постоји изражен интерес за рад са надареном децом. Постоје одговарајући институционализовани и спонтани облици подршке надареним ученицима, у школи и ваншколским установама, као и приликом запошљавања. Велика је потреба стварању домаћег техничког, технолошког и других фондова знања, на бази сопственог истраживачког рада и на бази примене резултата домаћих развојних програма у свим областима рада. Овакав прилаз је наметнут савременим светским истраживачко-развојним и тржишним процесима, односно светском борбом за конкурентност производа, услуга и знања.

Максимално коришћење природних ресурса уз поштовање захтева очувања и заштите животне средине, реструктурирање и модернизација привреде, брзи развој производње хране, енергетике, електронике, металургије, хемијске индустрије, информатичких технологија, наметнули су потребу систематског откривања, идентификације и подстицања рада са надаренима. Да би се прилагодили и одговорили тренутним изазовима савременог система образовања и посебно реализације Програма подстицања и усавршавања научног подмлатка, Центри за таленте приступили су организованом облику рада са надареним ученицима у разним областима науке. У свом систематском приступу, Центри покривају две битне области своје делатности:

1. Откривају и идентификују надарене ученике,
2. Пружају надареним ученицима подршку у раду и развоју.

Битна одлика рада Центара за таленте је њихово колективно и стимулативно развијање свих поменутих области, зато што развој једне (на пример идентификације) без других (подршка у школовању и запошљавању) може изазвати озбиљне последице, како индивидуалне тако и друштвене.

Програмске активности система Регионалних центара за таленте:

1. **Препознавање**, (врши се у сарадњи са школама, а на предлог школа, наставника, родитеља и на иницијативу ученика) и **идентификација надарених** (врши педагошко-психолошка служба Регионалног центра за таленте);
2. **Реализацију научно-истраживачких програма**, (организује се систему Регионалних центара за таленте у сарадњи са факултетима, институтима, вишим и високо школским установама и привредом);
3. **Обезбеђивање дидактичких материјала, стручне литературе, часописа и друго**, (остварује се у Регионалним центрима за таленте);
4. **Презентацију**, остварених резултата надарених кроз: такмичење – тест знања из појединачних наставних области и вредновање истраживачких радова, смотру истраживачких радова (јавно представљање постера), и смотру радова уметничког стваралаштва (ликовни и књижевни конкурси);
5. **Међународну сарадњу**, учешћа на међународним такмичењима, камповима, конференцијама...;
6. **Праћење развоја и напредовања даровитих ученика** (врши се кроз информациони систем у дужем временском периоду).

Члан 1.

Такмичење се реализује у оквиру следећих научних дисциплина:

1. Математика
2. Информатика
3. Физика
4. Хемија
5. Екологија и заштита животне средине
6. Биологија
7. Српски језик
8. Књижевност
9. Енглески језик
10. Географија
11. Историја
12. Психологија

За уметничке дисциплине, КЊИЖЕВНО СТВАРАЛАШТВО и ЛИКОВНУ УМЕТНОСТ, расписује се конкурс, независно од Такмичења талената по научним дисциплинама.

Члан 2.

Такмичење се реализује на четири нивоа и то :

- Процес идентификације ученика по школама,
- Менторска настава и израда истраживачких,
- Регионално такмичење
- Републичко такмичење

Члан 3.

Процес идентификације се спроводи почетком сваке школске године, и има за циљ регрутацију нових полазника Регионалних центара за таленте.

Процес идентификације спроводе психолози ангажовани од стране Регионалних центара за таленте.

Члан 4.

Након завршеног процеса идентификације, Регионални центри организују Менторску наставу по научним областима у циљу реализације истраживачких пројеката својих полазника.

Регионални центри су обавезни да сваком полазнику обезбеде основне услове за израду истраживачког рада као и да обезбеде адекватне менторе за рад са полазницима.

При писању истраживачког рада, полазници су обавезни да се придржавају УПУСТВА за писање истраживачког пројекта.

Уколико неко од полазника у свом раду не примени дате смернице из Упутства, аутоматски ће бити дисквалификован и тиме изгубити право да са својим радом учествује на такмичењу.

Руководиоци Регионалних центара обавезни су да полазнике и њихове менторе упознају са Упутствима за писање истраживачког рада по научним дисциплинама.

Члан 5.

Регионални ниво такмичења се реализује у два сегмента :

- Тест знања из одабране научне области
- Презентације и одбране истраживачког пројекта

Члан 6.

Републички ниво такмичења се реализује у два сегмента:

- Тест знања из одабране научне области
- Презентације и одбране истраживачког пројекта

Члан 7.

Тест знања на Регионалном и Републичком такмичењу се састоји од минимум 10 а максимално 50 питања или задатака. Питања у тесту су усклађена са **Наставним планом и програмом** према узрасту и научној области. Време израде теста је 90 минута.

Члан 8.

Један полазник може учествовати на такмичењу са радом из само једне научне области.

Члан 9.

Један истраживачки рад може радити највише два полазника-аутора, или један полазник-аутор самостално.

Члан 10.

Презентација и одбрана рада се одржава пред Комисијом коју формира организатор Регионалног/Републичког такмичења.

Време за презентацију рада је ограничено на максимум 10 минута.

Ученици своју презентацију рада реализују уз помоћ постер презентације.

Након презентације рада чланови комисије постављају питања у вези истраживачког пројекта што представља одбрану рада.

Комисија на основу презентације и одбране попуњава бодовни формулар и доноси коначну оцену за презентовни истраживачки рад.

Члан 11.

Рад за који се утврди да је већим делом преписан од других аутора, као и када комисија констатује да ученик који презентује рад није аутор рада, аутоматски ће бити елиминисан, а аутор рада пријављен надлежном Министарству просвете, науке и технолошког развоја. Такође, потписани ментори таквог рада ће сносити одговорност.

Члан 12.

Регионално такмичење талентованих ученика, по научним областима, одржава се истовремено у свим Регионалним центрима за таленте.

Организатор Републичког такмичења талентованих ученика у истраживачким радовима, по научним областима, обезбеђује тестове знања за Регионално такмичење, у складу са Стручним упутством о организовању такмичења и смотри, ученика средњих школа, које је прописало Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Регионални центри за таленте у писаној и електронској форми воде евиденцију о учесницима Регионалног такмичења.

Сваки учесник Регионалног такмичења обавезан је да уз 4 примерка писаног рада (3 за чланове комисије и један за архиву Центра) преда и електронски примерак рада.

На Регионалном нивоу такмичења талентованих ученика, по научним областима, Комисије сачињавају три члана, за сваку област. Комисију формира организатор.

Организатор Регионалног такмичења дужан је да сваком члану комисије за одређену област достави радове учесника најмање 10 дана пре одржавања такмичења. Уз радове обавезно је доставити примерак пријаве попуњене од стране учесника такмичења.

Регионални центри за таленте су дужни да о Регионалном такмичењу обавесте школску управу.

Трочлана комисија на Регионалном такмичењу обавезна је да прегледа радове у складу са Упутством за сваку област, саслуша презентацију рада и оцени истраживачки рад према параметрима датим у прописаном обрасцу за оценивање, који је комисија дужна да попуни и потписом овери.

Комисија је обавезна да прегледа и вреднује тестове такмичара и сваком учеснику образложи свој став за оцену рада и одбране рада.

Члан 13.

Укупан пласман полазника на Регионалном нивоу такмичења чини збир бодова на тесту знања и одбрани истраживачког рада:

- 1. Тест знања доноси максимум 50 бодова,**
- 2. Рад и одбрана рада доносе максимум 50 бодова**

Члан 14.

Са Регионалног на Републичко такмичење талентованих ученика Србије пласирају се ученици који освоје 90-100% (процентата) бодова

Ранг:

I место: 97 - 100

II место: 94 - 96

III место: 93 - 90

Учесници такмичења добијају дипломе, признања и похвале.

Члан 15.

Колегијум директора Регионалних центара за таленте, номинује и одређује организатора Републичког такмичења талената, најмање шест месеци пре предвиђеног рока за Регионално такмичење. Организатор може бити само Регионални центар из Система регионалних центара за таленте.

Члан 16.

Регионални центар за таленте, који преузима организацију Републичког такмичења обавезан је да на основу Правилника такмичења и закључака Колегијума директора припреми:

- **ПРОПОЗИЦИЈЕ ТАКМИЧЕЊА,**

Организатор Републичког такмичења предлог Пропозиција доставља Регионалним центрима, који дају сугестије за допуну, које се ако се већином гласова усвоје уврштавају у Пропозиције.

Организатор Републичког такмичења је дужан да достави Регионалним центрима, коначане Пропозиције најкасније пет месеци пре предвиђеног рока за Регионално такмичење, како би Центри могли са њима да упознају полазнике и менторе.

Члан 17.

Регионални центри су дужни да доставе резултате Регионалног такмичења организатору Републичког такмичења, у прописаној форми и временском року одређеном у Пропозицијама такмичења.

Регионални центри су у обавези да доставе и пријаве за Републички ниво такмичења за своје полазнике, као и писане истраживачке пројекте својих полазника у форми и временском року одређеном у Пропозицијама такмичења. .

Организатор Републичког такмичења дужан је да обједини добијене податке са Регионалних такмичења, и исте да преда Министарству просвете, науке и технолошког развоја у прописаној форми ИЗВЕШТАЈА за одржано такмичење.

Члан 18.

Резултате постигнуте на Републичком такмичењу вреднује стручна комисија коју формира организатор такмичења у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја. Обраду резултата врши стручна служба именована од стране организатора

Члан 19.

Организатор Републичког такмичења дужан је да члановима комисија достави по примерак рада учесника пласираних на Републичко такмичење 15 дана пре одржавања такмичења.

Члан 20.

Комисије Републичког такмичења задржавају право да 10 дана пре одржавања Републичког такмичења, врате радове за које сматрају да по елементима који се траже овим правилником, односно Упуством за писање рада, не испуњавају услове за презентацију на Републичком такмичењу.

Уз писмено објашњење Регионалном центру, то значи елиминација тог рада и његовог аутора са Републичког такмичења.

Члан 21.

Комисија на Републичком такмичењу обавезна је да попуни формулар бодовања за сваки рад. Комисија својим потписом верификује сваки попуњени формулар и даје коначан збир бодова за сваког учесника на основу Члана 13. овог Правилника.

Члан 22.

Презентације радова на Републичком такмичењу организоване су по научним дисциплинама, */свака научна област у посебној просторији/*.

Презентација и одбрана рада спроводе се искључиво уз **постер презентацију** /према важећем Упутству за израду постер презентације/, сем из области информатике где презентације могу бити у електронском облику.

Присуство презентацији и одбрани рада није дозвољено: менторима, професорима, или било ком другом лицу које не презентује и брани рад.

Члан 23.

Пласман полазника на Републичком такмичењу талентованих ученика, по научним областима, је:

Ранг:

I место: 97–100 бодова

II место: 94–96 бодова

III место: 93–90 бодова

Члан 24.

Полазници који освоје прво, друго или треће место добијају дипломе за постигнути пласман. Дипломе потписују организатор такмичења и Министарство просвете, науке и технолошког развоја — министар.

Члан 25.

Сви аутори истраживачких радова који добију максималан број поена /50/ на презентацији и одбрани рада добијају специјалне дипломе за истраживачки рад.

У посебним околностима, организатор може доделити специјалне дипломе и ауторима који су за свој истраживачки рад добили 48 и 49 поена.

Члан 26.

Евентуалне жалбе се подносе комисији која вреднује резултате одмах по објављивању резултата. Жалба се подноси искључиво на формулару за жалбе, предаје се руководиоцу Регионалног центра, који све жалбе доставља организатору, у складу Пропозицијама такмичења.

Коначна ранг листа такмичења сачињава се после разматрања, коначног усвајања или одбијања жалби учесника и објављује се на сајту.

Члан 27.

Уколико се према Календару такмичења, поклопе датуми одржавања два такмичења, а на оба такмичења се пласирао неки од полазника Регионалних центара, полазник сам бира на којем такмичењу ће учествовати.

Датум и сатница Републичког нивоа такмичења се не може померати и усклађивати према захтевима појединаца.

Члан 28.

Према Стручном упутству о организовању такмичења за ученике средњих школа Министарства просвете, науке и технолошког развоја, трошкове превоза учесника Републичког такмичења обезбеђују Регионални центри. Уколико Центри нису у могућности, трошкове сnose школе или сами учесници.

Члан 29.

Средства која недостају за организацију Републичког такмичења, сnose Регионални центри чији ползници учествују на такмичењу, на основу предрачуна организатора и одлуке Колегијума Регионалних центара.

Члан 30.

Организатор Републичког такмичења обавезан је да у року од седам дана од одржавања такмичења, достави писмене извештаје Министарству просвете, науке и технолошког развоја.

Колегијум Регионалних центара Србије